

КОМП'ЮТЕРНІ ВІРУСИ

Типи комп'ютерних вірусів розрізняються між собою по наступних основних ознаках:

- середовище незаселеного;
- спосіб зараження.

Під «середовищем незаселеного» розуміються системні області комп'ютера, операційні системи або додатки, в компоненти (файли) яких упроваджується код вірусу. Під «способом зараження» розуміються різні методи упровадження вірусного коду в об'єкти, що заражаються.

По середовищу незаселеного віруси можна розділити на:

- файлові;
- завантажувальні;
- макро;
- скриптові скриптові і скриптові;
- шкідливих програм.

ФАЙЛОВІ ВІРУСИ

Файлові віруси при своєму розмноженні тим або іншим способом використовують файлову систему якої-небудь (або яких-небудь) операційної системи.

Вони:

- різними способами упроваджуються у виконувани файли (найпоширеніший тип вірусів);
- створюють файли-двійники (компаньйон-віруси);
- створюють свої копії в різних каталогах;
- використовують особливості організації файлової системи (link-віруси).

ЗАВАНТАЖУВАЛЬНІ ВІРУСИ

- Файлові віруси
- За способом зараження файлів віруси діляться на:
  - перезаписуючі (overwriting);
  - паразитичні (parasitic);
  - віруси-компаньйони (companion);
  - віруси-посилання (link);
  - віруси, об'єктні модулі, що заражають (OBJ);
  - віруси, бібліотеки компіляторів, що заражають (LIB);
  - віруси, початкові тексти програм, що заражають.

•Overwriting

Вірус записує свій код замість коду файлу, що заражається, знищуючи його вміст. Природно, що при цьому файл перестає працювати і не відновлюється.

•Parasitic

Віруси, які при розповсюдженні своїх копій обов'язково записуються в початок файлів, в кінець файлів і в середину файлів або вірусів, що не мають «точки входу», залишаючи самі файли при цьому повністю або частково працездатними.

•Companion

Це віруси, що не змінюють файлів, що заражаються. Алгоритм роботи цих вірусів полягає в тому, що для файлу, що заражається, створюється файл-двійник, причому при запуску зараженого файлу управління одержує саме цей двійник, тобто вірус.

МАКРО-ВІРУСИ

Завантажувальні віруси записують себе або в завантажувальний сектор диска (boot-сектор), або в сектор, системний завантажувач вінчестера (Master Boot Record), що містить, або міняють покажчик на активний boot-сектор.

СКРИПТОВІ ВІРУСИ

Багато табличних і графічних редакторів, систем проектування, текстові процесори мають свої макро-мови для автоматизації виконання дій, що повторюються. Ці макро-мови часто мають складну структуру і розвинутий набір команд. Макро-віруси є програмами на макро-мовах, вбудованих в такі системи обробки даних. Для свого розмноження віруси цього класу використовують можливості макро-мови і при їх допомозі переносять себе з одного зараженого файлу (документа або таблиці) в інші.

Найбільше розповсюдження отримали макро-віруси для Microsoft Office (Word, Excel і PowerPoint), що бережуть інформацію у форматі OLE2 (Object Linking and Embedding). Віруси в інших додатках достатньо рідкісні.

КОМП'ЮТЕРНІ ВІРУСИ

Слід зазначити також скрипт-віруси, що є підгрупою файлових вірусів. Дані віруси, написані на різних скрипт-мовах (VBS, JS, BAT, PHP і т.д.). Вони або заражають інші скрипт-програми (командні і службові файли MS Windows або Linux), або є частинами багатокomпонентних вірусів. Також, дані віруси можуть заражати файли інших форматів (наприклад, HTML), якщо в них можливо виконання скриптів.

ТРОЯНСЬКІ ПРОГРАМИ

В дану категорію входять програми, здійснюючі різні несанкціоновані користувачем дії: збір інформації і її передачу зловмиснику, її руйнування або зловмисну модифікацію, порушення працездатності комп'ютера, використання ресурсів комп'ютера в непристойній меті.

Окремі категорії троянських програм завдають збитку видаленим комп'ютерам і сітям, не порушуючи працездатність зараженого комп'ютера (наприклад, троянські програми, розроблені для масованих DoS-атак на видалені ресурси мережі).

ХАКЕРСЬКІ УТИЛІТИ І ІНШІ ШКІДЛИВІ ПРОГРАМИ

До даної категорії відносяться:

- утиліти автоматизації створення вірусів, черв'яків і троянських програм (конструктори);
- програмні бібліотеки, розроблені для створення шкідливого ПО;
- хакерські утиліти утаєння коду заражених файлів від антивірусної перевірки (шифрувальники файлів);
- «злі жарти», що утрудняють роботу з комп'ютером;
- програми, що повідомляють користувачу явно помилкову інформацію про свої дії в системі;
- інші програми, тим або іншим способом навмисно завдаючи прямого або непрямого збитку даному або видаленим комп'ютерам.